

Niet doden

Periodethema: De Tien Geboden
2 Samuël 11

KERNTEKST

‘Gij zult niet doodslaan.’ (Ex. 20: 13)
‘Doch deze zaak, die David gedaan had, was kwaad in de ogen des HEEREN’ (2 Sam. 11: 27).

UITLEG VAN DE KERNTEKST

God verbiedt het om iemand te doden, in gedachten, woorden en daden. ‘Zonder Gods genade kan niemand zelfs de geringste verzoeking weerstaan’ (Heidelbergse Catechismus, vraag 127).

BEGINSITUATIE

Deze vertelling hoort bij de serie over de Tien Geboden. De vorige keer is verteld over de Heere Jezus, twaalf jaar oud, Die Zijn ouders gehoorzaamde en daarmee het vijfde gebod volkomen vervulde. Vandaag denken we na over het zesde gebod ‘Gij zult niet doodslaan’. Dit doen we aan de hand van de geschiedenis van David, Bathseba en Uria uit 2 Sam. 11.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen begrijpen aan welke misdaden David zich schuldig maakt.
- Ze begrijpen dat de ene zonde vaak uit een andere zonde voortkomt.
- Ze beseffen dat we Gods genade nodig hebben om de verzoeking te weerstaan.

INDELING

- Het leger van Israël onder leiding van Joab, strijdt tegen de Ammonieten te Rabba.
- Koning David is thuis in Jeruzalem.
- David ziet vanaf het dak van het paleis een vrouw, Bathseba, die zich aan het wassen is.
- Hij begeert haar en pleegt overspel.

- Als Bathseba zwanger blijkt te zijn, laat David haar man Uria halen.
- Hij probeert Uria voor de vader van het kind te laten doorgaan.
- Als dat niet lukt, besluit hij Uria uit de weg te ruimen.
- Hij geeft Joab opdracht om hem in de strijd te laten sterven.
- David ontvangt bericht van Uria’s dood.
- Na de rouwtijd trouwt David met Bathseba.
- Op deze wijze probeert hij zijn zonden te bedekken.
- God is zeer toornig op David.

OPMERKINGEN

In deze vertelling ligt de nadruk op het zesde gebod. In de volgende geschiedenis valt het accent op het zevende gebod ‘Gij zult niet echtbreken’.

ZINGEN

Gezang 1: 7

Dit gezang gaat over de Tien Geboden des Heeren. In het zevende vers ligt de nadruk op het zesde, zevende en achtste gebod. God wil de zonden niet. Hij wil dat we onze naaste liefhebben.

MATERIALEN

Een kaart van Israël en de omringende landen.

BORDPLAN

De tekst van het zesde gebod: ‘Gij zult niet doodslaan.’

INTRODUCTIE

Een gesprek over 'verleidingen'. Wat wordt daarmee bedoeld? Welke verleidingen bedreigen ons vandaag het meest? Maak het zo concreet mogelijk. Denk aan reclame, films en internet. Wat een aantrekkingskracht gaat daarvan uit. Hoe moeten we daarmee omgaan? Wat doe jij als je iets ziet, waarvan je weet dat je het niet behoort te zien?

Op een school in Nederland hebben ze de tekst uit Joz. 24: 15 : '...maar aangaande mij, en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen', aangepast op de volgende wijze: 'Maar aangaande mij, en mijn 'MUIS', wij zullen de HEERE dienen.' Wat vind je daarvan? Nodig? Nuttig? Zinvol? Waarom? Mag je spelletjes spelen waarin mensen worden gedood?

BRUGZIN

In de tijd van de Bijbel waren er nog geen computers. Toch zien we ook in deze geschiedenis dat het toegeven aan verleidingen grote gevolgen kan hebben.

Vertelling

Het is al laat in de middag als David uit zijn bed komt. Hij heeft zijn middagslaap gehouden. David is gewoon thuis in zijn paleis te Jeruzalem. Joab en de andere generaals voeren op dit moment strijd tegen de Ammonieten. Vorig jaar hebben ze ook tegen de Ammonieten gevochten. Maar door de wintertijd met veel regen is de strijd gestaakt. Nu heeft David bevel gegeven om weer ten strijde te trekken. De Ammonieten móeten verslagen worden! 'Ga naar Ammon en maak het met de grond gelijk. Beleger de hoofdstad Rabba en neem haar in.' Dat was het bevel van koning David aan Joab. Dat klinkt niet vriendelijk en dat klopt want David is erg boos. Hoe dat komt? De koning van Ammon, Hanum, heeft David zwaar beledigd. Want toen David gezanten stuurde om koning Hanum te condoleren met de dood van zijn vader, heeft die Hanum de gezanten belachelijk gemaakt. Hij heeft hun baarden half afgeschoren en hun kleren tot aan de billen afgesneden zodat ze half naakt over de straat liepen. Nu neemt David wraak. Hij zal laten zien dat er met David niet valt te spotten. En denk erom, zijn wraak zal zoet zijn.

De straf voor de overwonnen Ammonieten was ook vreselijk! David heeft die mensen gedood, verpletterd en verbrand. Met koning David valt niet te spotten.

Is dit dezelfde David, die zo mooi op de harp kon spelen? Is dit dezelfde David die een huis voor de Heere wilde bouwen? Dat kun je bijna niet geloven! Zo is Joab met al zijn soldaten ten strijde getrokken. David zelf is thuisgebleven. En hij weet niet welk groot gevaar er boven zijn hoofd hangt...

David loopt vanuit zijn slaapvertrek naar het dak van het paleis. Daar is het lekker koel na de hete dag en hij heeft een goed uitzicht over de mooie stad Jeruzalem. Maar hij heeft hier al zo vaak staan kijken. Lusteloos leunt hij tegen de balustrade die het dak omringt. Had hij toch niet beter kunnen uittrekken met zijn leger? Opeens staat hij stil. Zijn ogen worden getroffen door iets wat hij eigenlijk niet hoort te zien. In een stadstuin, beneden hem, is een knappe vrouw bezig zich te wassen. In plaats van weg te lopen, blijft David naar haar kijken en hij denkt bij zichzelf: wie is toch deze knappe, aantrekkelijke vrouw? Hij laat naar haar vragen en men vertelt hem: 'Dat is Bathseba, de vrouw van de Hethiet Uria.' Uria? Dat is één van Davids beste soldaten! Dan flitst het door David heen dat Uria op dit moment ver weg is. Een heel lelijk plan komt in hem op. Satan schiet op dit moment een pijl op David af en David kan geen weerstand bieden. 'Ga die vrouw halen en breng haar in het paleis', beveelt David zijn dienaren.

Een poos later laat David Bathseba weer teruggaan naar haar huis. Hij kijkt wel even bezorgd om zich heen. Hebben mensen uit Jeruzalem Bathseba in het paleis gezien? David weet het wel. Hij heeft een grote zonde gedaan. Hij heeft de vrouw van zijn naaste begeerd en overspel met haar gepleegd! Dit is een vreselijke zonde voor de Heere. Toch schudt David deze gedachten snel van zich af. Hij wil er gewoon niet meer aan denken...

Maar een maand later krijgt David een boodschap van Bathseba waar hij niet blij mee is. 'Ik ben zwanger', laat ze weten. David schrikt. Een vrouw die zwanger geworden is terwijl haar man niet thuis is... Dan zullen de mensen er achter komen dat de koning overspel gepleegd heeft met Bathseba, de vrouw van Uria! Koortsachtig denkt David na. Hij moet die schande ontgaan. Opeens schiet hem een 'geweldig' plan te binnen. Dat zal hij doen! Ja, laat Uria zo snel mogelijk thuiskomen.

Uria komt thuis. Maar... hij gaat niet naar zijn vrouw. Hij gaat slapen bij de paleiswachters. En als David aan Uria vraagt: 'Waarom ben je niet naar huis gegaan gisteravond?', dan blijkt Uria een echte soldaat te zijn. Hij zegt tegen de koning: 'De ark van God en de mannen van Israël en Juda verblijven allemaal in tenten op het open veld. Zou ik dan naar huis gaan en eten en drinken en bij mijn vrouw slapen? Zo waarachtig als u leeft, dat doe ik beslist niet!'

Het plan van David dreigt te mislukken. David probeert het nog eens. Hij laat Uria veel wijn drinken, zodat hij dronken wordt, maar zelfs dan gaat Uria nog niet naar huis. David wordt boos. Nu gaat hij er aan, denkt hij.

In het hart van David komt een vreselijk plan. Hij laat Uria bij zich roepen. 'Breng deze brief naar Joab', beveelt hij. Met een eerbiedige buiging

neemt Uria de brief in ontvangst. David hoopt maar dat Uria de brief onderweg niet openmaakt, want weet je wat er in staat? Het doodvonnis van Uria. David geeft Joab namelijk de opdracht: 'Zet Uria vooraan in de strijd, op een heel gevaarlijke plek, dichtbij de muur van de stad. Als de strijd dan op zijn hevigst is, moet jij je met je mannen terugtrekken, zodat Uria daar bijna alleen zal blijven staan en sterft.' David stuurt zijn trouwe knecht Uria met zijn eigen doodvonnis op stap.

Joab voert Davids bevel uit. En deze keer gaat Davids wens wel in vervulling! Niet lang daarna wordt een groep Israëlieten vanuit de stad Rabba beschoten door de Ammonieten. Eén van de getroffen soldaten is Uria. Hij sterft.

Joab stuurt zo snel mogelijk een bode naar koning David. Hij heeft positief nieuws. De strijd verloopt goed. De Ammonieten lijden grote verliezen. Maar het slechte nieuws is dat toen een deel van het leger zich te dicht bij de muur van Rabba waagde, ze aangevallen zijn. Er vielen slachtoffers. Joab is bang dat David misschien boos zal worden. Daarom moet de bode er nadrukkelijk bij vertellen: 'Uria is gesneuveld.'

David hoort de bode aan. Hij fronst zijn wenkbrauwen als hij van de slachtoffers bij de muur van Rabba hoort. Maar als de bode vertelt van Uria's dood, zegt David direct met een ernstig gezicht: 'Zeg maar tegen Joab dat hij zich geen zorgen moet maken. Het zwaard treft nu de een, dan de ander, zo is het nu eenmaal.' En met die sluwe opmerking probeert hij ook zijn eigen geweten het zwijgen op te leggen.

Zijn plan is gelukt! Geweldig is dat. Bathseba rouwt om haar man, als ze hoort van zijn dood. Nu is zij weduwe. En met een weduwe mag je toch trouwen? Zo komt het dat David haar niet lang daarna bij zich in het paleis neemt en écht met haar trouwt. De koning is gerust. Er worden immers wel vaker baby's te vroeg geboren en soldaten kunnen sneuvelen op het slagveld. Zijn eer is gered. En alleen Joab kent zijn geheim... Die zal wel zwijgen.

Arme David. Nooit kan hij dit meer goed maken. Als de koning naar de tempel gaat, loopt hij daar als een moordenaar. Als hij offert, dan offert hij als een moordenaar. Hij bidt, maar hij is een moordenaar. Hij kan met zijn hart niet meer bij God ko-

men. Er is echter één geluk: God kan wel bij David komen. Dat zullen we in de volgende geschiedenis horen.

AFSLUITING

David beseft hier nog niet wat hij zichzelf en zijn nageslacht met deze zonden aandoet. Zal God de zonden ongestraft laten? Nee! Dat zien we duidelijk in de volgende geschiedenissen van David. Het zwaard is niet meer van zijn huis geweken. Het kindje van David en Bathseba sterft. Absalom doodt zijn broer Amnon en Absalom wil zijn vader David doden. De zonde trekt diepe sporen, tot in de levens van zijn kinderen en kleinkinderen!

Wat vinden jullie van deze geschiedenis? Hoe kan het dat David zo ver komt dat hij zijn trouwe knecht Uria, zijn buurman zelfs, laat doden? Volgens de Heidelbergse Catechismus is de wortel van doodslag boosheid, jaloezie, haat en wraakzucht. Als je boos bent op iemand, dan moet je oppassen dat je niet in zonden valt.

Toch zien we ook Gods genade. David zal later berouw krijgen. Hij schrijft in Psalm 51: 'Heere, het zijn niet alleen deze zonden die roepen om straf, maar ik ben helemaal verkeerd. Mijn hart is een bron van zonden en slechte dingen.' David bidt ook: 'Was mij en maak mij rein. Dan zal ik witter zijn dan sneeuw die net op aarde gevallen is.' David gaat met zijn zonden naar God. En worden ze vergeven? Ja, door de Heere Jezus, de Zoon van David, is er ook voor David vergeving mogelijk. Aan het kruis heeft Hij al die zonden betaald. Daar hing de Heere Jezus tussen twee moordenaars in alsof Hij er Zelf ook één was. Dat is een geweldige troost voor iedereen die met zijn zonden naar God toe gaat.

VERWERKING

- U kunt een nagesprek houden en bijvoorbeeld de volgende vragen stellen:
- Welke geboden worden door David overtreden?
- Hoe kunnen we staande blijven bij verleidingen (Ef. 6)? Denk aan Daniël en Jozef.
- Uiteindelijk werd David zelfs een moordenaar. Is het doden van mensen altijd verkeerd?
- Kun je ook in gedachten het zesde gebod overtreden?

